

Til Landsstyret
Kopi til Sentralstyret, Generalsekretær, Desisjonskomiteen, Valgkomiteen og Styret i Operasjon Dagsverk
Fra Kristine Nymo, Sentralstyremedlem
Dato 13. august 2010
Saknr. LS015-10/11

Alternativ sluttvurdering

Bakgrunn

Det politiske måldokumentet slår fast at dagens system for underveis- og sluttvurdering ikke er bra nok. Vurderings- og eksamenssystemet må endres for å bedre fremme elevenes kompetanse. Følgende står i Politisk måldokument 2010/2011:

"B.5.5 Et nytt vurderingssystem

Dagens system for underveis- og sluttvurdering er ikke tilfredsstillende. Dagens eksamensordning og praksis for fastsetting av standpunktkarakterer beskytter ikke elevens rettssikkerhet i tilstrekkelig grad, og gir grobunn for forskjellig praksis rundt setting av karakterer på skolene. Det må innføres ett nytt vurderingssystem som ivaretar elevenes rettsikkerhet, gir elevene en vurdering som fremmer læring, setter et skarpere skille mellom underveis- og sluttvurdering samt sikrer en lik og rettferdig karaktersetting på alle skoler."

"B.5.3 Alternative eksternvurderingsformer

Alle tilegner seg ikke kunnskap på samme måte, og alle får ikke vist frem kunnskapen sin på samme måte. Det er derfor positivt at man prøver ut nye vurderingsformer for eksamen, for eksempel med lengre forberedelsestid og tilgang til hjelpemidler ved muntlig eksamen"

For å belyse dette emnet, skape diskusjon og for å kunne legge grunnlag for endringer har saksfremlegger laget en utredning om emnet som gjør rede for hva som er blitt gjort i forhold til alternativ sluttvurdering, hva gjøres, politiske meninger og hva som bør skje i nærmeste fremtid. Dette saksfremlegget er en kort innledning til hva utredningen tar for seg.

Drøfting

Dagens eksamensform er ikke tilfredsstillende, Elevorganisasjonen stiller seg ikke bak at mange års skolegang skal kunne fremvises i 5 timers arbeide. Nye ordninger må iverksettes for å bedre gagne elevene og for å på en mer rettferdig måte fremstille deres kompetanse. Det er viktig at den gamle eksamensordningen blir byttet ut, problemet er hvordan dette skal gjøres og hva dagens ordning skal erstattes med.

Diskusjonene om alternativ sluttvurdering har pågått lenge, uten at det egentlig har skjedd så veldig mye. Det har vært ett og annet prøveprosjekt på en skole eller to i ny og ned, men noe nasjonalt har ikke forekommet. Når det blir diskusjonen om dette emnet en gang blir satt i gang er mange som bare sier "mappevurdering" og føler seg ganske fornøyd med det. Hvordan kan vi vite at mappevurdering er så bra som alle skal ha det til når det aldri blir gjort i stor skala? Hvorfor diskuteres det ikke oftere om det finnes noe annet enn

mappevurdering? Diskusjonen trenger et frisk pust og nye innspill som ikke bare omhandler mappevurdering. Hvordan kan vi vite at mappevurdering er det beste alternativet når det ikke er andre alternativer å velge mellom?

Hva gjør politikerne?

I Soria Moria erklæringen står følgende:

"Kvalitetsvurdering

Regjeringen vil gjennomgå dagens system for elevvurdring, herunder eksamen og prøveformer. Vi vil videreføre eksamen og karakterer i ungdomsskolen og i den videregående skole, men i tråd med utviklingen av nye undervisningsformer vil det også være nødvendig å vurdere nye evalueringsformer..."

Regjeringen har ført opp på sin agenda at de skal jobbe for alternative sluttvurderingsformer, noe som stod i Soria Moria allerede ved forrige regjeringsperiode. Arbeidet med dette er blitt videreført til nå. Blant ungdomspartiene er det mange blandede meninger om alternativ sluttvurdering. Noen vil fjerne eksamen, noen vil ha prøveordninger mens andre vil beholde eksamen slik det er idag. Generelt har ungdomspartiene mager politikk på dette området.

Oppdrag fra Kunnskapsdepartementet

I 2009 sendte Kunnskapsdepartementet ut et oppdragsbrev til Utdanningsdirektoratet hvor direktoratet skulle utforme en prøveordning for bruk av mappevurdering i skolen, og eventuelt en annen måte å gjennomføre eksamen på.

Som svar til dette utformet Utdanningsdirektoratet to ulike modeller for bruk av mappevurdering. I modell I skulle lærer sette en standpunkt karakter før en ekstern sensor gikk gjennom et utvalg av elevens arbeider og satt karakter etter kompetansen til eleven ut fra den mappen, om sensor ikke er enig i den karakteren som lærer har sagt er det sensor som har det siste ordet. Utdanningsdirektoratet slaktet denne modellen selv, da den ikke legger opp til rettferdig og godt vurderingsgrunnlag og anbefaler at denne modellen ikke blir benyttet.

I modell II fjernes standpunkt karakteren helt, og eleven vurderes ut fra den han/hun viser i en eksamensmappe og på en eventuell muntlig prøving. Her skal Utdanningsdirektoratet legge rammer for hva mappen skal inneholde, hvilke hovedpunkter fra læreplanen som skal dekkes og hvor mange arbeider som skal være i mappen blant annet. På denne måten stiller både lærer og sensor på likt grunnlag når de skal vurdere, og karakterene de setter kan sammenlignes rettferdig. For at elever som ikke er sterke skriftlig skal kunne vise at de har kompetanse i faget vil det også legges vekt på en muntlig del hvor eleven testes i hva som helst fra læreplanen i faget. Denne modellen foreslår Utdanningsdirektoratet blir brukt i prøveordningen som settes i gang fra høsten av.

Etter oppfordring om andre alternative eksamensformer utenom mappevurdering fremmer Utdanningsdirektoratet om et prøveprosjekt med utbytting av fem- timers skriftlig eksamen med en kombinert skriftlig- muntlig eksamen.

Det er tilsammen 13 skoler som skal prøve ut mappevurdering og kombinert skriftlig-muntlig eksamen fra høsten av. Dette er 10.klasse, VG1 og VG2. Det er fagene norsk, engelsk, Helse og Sosial, Design og håndverk og fremmedspråk. I oppdragsbrevet fra Kunnskapsdepartementet skal dette prøveprosjektet pågå frem til 1. august 2012 og da skal

Utdanningsforbundet rapportere hvilke resultater det har gitt.

Utfyllende politikk

Elevorganisasjonens politikk på alternativ sluttvurdering er mangelfull, og må gjøres mye mer spesifikk innenfor dette emnet. Like viktig som en opplæring som tilpasset elevene er at det vurderingen og eksamen er tilpasset elevene. Organisasjonen må gå i bresjen for en utfyllende politikk innen alternative vurderings- og eksamensformer og legge press på Regjeringen for at det skal gjøres mer.

Det er viktig at Elevorganisasjonen er kreative og kommer frem til nye eksamens- og vurderingsformer som passer bedre for dagens elever. Andre forslag enn mappevurdering må utarbeides.

Utdanningsdirektoratets prøveprosjekt

Elevorganisasjonen ser på prøveprosjektet med mappevurdering og kombinert skriftlig-muntlig eksamen som positivt.

Med mappevurdering får eleven vise sin kompetanse i hoveddelene av læreplanen og ikke bare et emne som blir trukket i eksamen, det blir et bredere vurderingsgrunnlag og lettere for lærer og sensor å vurdere elevene rettferdig. Modellen som Utdanningsdirektoratet virker som et veldig godt alternativ til dagens ordning.

Det er viktig at Elevorganisasjonen følger opp dette prosjektet underveis for å se om dette prosjektet fungerer like godt i praksis som på papiret. Er det aspekter ved prosjektet som ikke fungerer er det viktig at organisasjonen er obs på det og kan påpeke det og muligens få det endret.

Med kombinert muntlig- skriftlig eksamen slipper man presset med en 5 timers eksamen og at en dårlig dag ødelegger for fremtiden. Her får elevene vise sin kompetanse både muntlig og skriftlig, noe som igjen vil føre til et bredt vurderingsgrunnlag.

Flerdelt eksamen

Et forslag som er i planleggingsfasen fra Elevorganisasjonens side er en ordning med flerdelt eksamen. Eksamen vil deles opp og foregå over en litt lengre periode slik at eleven får vise så mye som mulig av sin kompetanse innen læreplanen. Her kan det for eksempel være en skriftlig prøve fra en del av læreplanen, så er det en litt større innlevering fra en annen del av læreplanen og en muntlig del for en annen del av læreplanen.

På denne måten vil eleven få vise sin fulle kompetanse fra læreplanen og gagnar både de skriftlige og muntlige sterke elevene. Her får også eleven vise hva han/hun kan ved en prøve, fremme sine skriftlige ferdigheter ved en innlevering (her må det legges strengere føringer og alltid brukes plagiatkontroll for at elever ikke ufortjent skal få gode karakterer) og vise sine muntlige evner.

Sensorvurderte prøver

Et annet forslag som alternativ til en-dags eksamen er å ha flere sensorvurderte prøver i

løpet av skoleåret. På denne måten vil sensor få innblikk i elevens utvikling og kompetanse fra start til slutt. Sensor får da et bredt vurderingsgrunnlag, noe som alltid er ønskelig.

Dette vil løse problematikken med elever som har en dårlig dag på eksamen og legge mer press på elevene for at de må jobbe hele skoleåret. Da vil det ikke lenger være urettferdig for de elevene om jobber jevnt og trutt hele året som kun vurderes ut i fra det de presterer ved skoleslutt, sammenlignet med de elevene som kun gjør en innsats på slutten av året.

Andre forslag

Saksfremlegger håper Landsstyret kan ha en god og konstruktiv diskusjon om dette emnet og komme med flere forslag til alternative slutt- og eksternvurderinger enn det som allerede er ført opp i dette saksfremlegget. Andre alternativer enn mappevurdering må frem i lyset, idemyldring!

Punkter til diskusjon

- Hvilke andre vurderingsformer enn mappevurdering er aktuelle?
- Hvordan vil vi komme frem til nye vurderingsmetoder?
- Hva kan Elevorganisasjonen gjøre?
- Er mappevurderings- prosjektet til Utdanningsdirektoratet tilfredsstillende?
- Hvordan bør mappevurderings- prosjektet til Utdanningsdirektoratet følges opp?

Forslag til vedtak

- F1** Elevorganisasjonen støtter prøveprosjektet fra Utdanningsdirektoratet med mappevurdering og kombinert skriftlig- muntlig eksamen
- F2** Elevorganisasjonen skal følge opp Utdanningsdirektoratets prøveprosjekt med alternative vurderings- og eksamensformer
- F3** Elevorganisasjonen mener muligheten for flerdelt eksamen som alternativ sluttvurdering bør utredes.
- F4** Elevorganisasjonen mener muligheten for flere sensorvurderte prøver som alternativ sluttvurderingsform bør utredes.

Med vennlig hilsen

Kristine Nymo
Sentralstyremedlem